

ချင်း (လိုင်ဇိုး)

MYANMAR RAM IH 2014 KUM, MIPUM LE INN

THUHLA CAZIN THEIH ṬUL PAWL

MILAI LUTSUAK KILKHAWINAKLAM LE MILATHA VUANZI ZUNG
MILATHA HRUAITU ZUNG
UNO MIPUM SUMKHAWNG BUR IH TAWLREL DAN BAWMNAK
NOVEMBER 2013

THUHMAIHRUAI

Senpi cu ziangvek mipum cazin ah cazin thawn apehparawmi theih duhmi pawl suh ðheu asi vekin cazin pawl khal fiangten theih duh ðheu asi. Mipum cazin laksinnak le hmun tin ummi pawl thawn relkhawmnak ih ngahmi hmutawnnak pawl a hram ah ret in ahnuailam ih thusutnak le sawnsalnak pawl tuah ih cuipawl cu a tawi zawng in tarlang asi.

(1) Mipum cazin timicu ziang asi?

Mipum cazin timicu bikhiah canah rampi huap in thla lak zukzi vek asi. Hi hna cu ram khat ah mipum ziangzat an um, pa/nu ihzirin hrihruai mipum um zat, umtlandan dinhmun tiang bawmnak ape thei ding ruangah hi cazin pawl cu zaten hrangih thupi zet mi asi. Rampi huap mipum cazinpi cu 2014, March/April thla ah la thawk cio uhsi.

(2) Mipum cazin ðuanvo latu ding pawl zo ansi?

Milai lutsuak kilkhawinaklam le milaitha vuanzi zung kut hnuaiih senpitha hruaitu zung cu mipum cazin ðuanvo latu ding asi. Hi zung in mipum cazin dan vekin cazin laknak le felfai ih dik zet mi cazin pawl cu a can khelhte ah a than sal ding asi.

(3) Ziangruangah mipum cazin lak aul nak?

Ramsung umtu mipum (silole) ukawknak hmun ihzirih mipum, umtlandan dinhmun le a hrampi bawmawk theinak dinhmun pawl cu mipum cazin in fiangten a hmuh thei ding asi. Hi cazin pawl hmanna ah rampi acozah siseh, cozah silo pawlkawm le bur pawl siseh tuah dan ding pawl theihnak ah asi. Ngahmi cazin pawl cu senpi pawl ih fimthiamnaklam, harhdamnaklam, inn hmun remnaklam le phurkuatnaklam pawl ah ðulsammi ziangzat a um ti a theihtheih ding asi. Curuangah 2014, March (30) ih mipum cazin lak thawknak ah Myanmar rammi zaten tel tlang cio ding a thupi zet asi.

(4) Myanmar ram ih mipum cazin netabik laknak cu ziangtik can ah lak asi?

1983 kum ah Myanmar ram in netabik mipum cazin a laih kum (30) rei hnu atu

2014 ah mipum cazin lak sal ding asi. Atu lak dingmi mipum cazin cu Myanmar rampi ih hmailam can hrangah a thupi zetmi asi.

(5) Mipum cazin cu ziangtik ah vei khat lak aꠞul?

Mipum cazin pawl cu ram atam sawnah kum (10) vei khat lak ꠘheu asi. Curuangah ramdang bang thei dingin Myanmar ram khal cun kum (10) vei khat mipum cazin a la tum asi.

(6) Ziangruangah 2014 mipum cazin laknak ah kan tel aꠞul?

Mipum cazin ih ngahmi cazin pawl cu hmailam can khuakhanmi pawl ngannak ah hman ding asi. Kan tel lo asilen Myanmar rampi ih mipum um zat dik tak in a theih theih lo ding. Rampi acozah, ꠘhansonak hrang ꠘuantlangtu pawl, hliakhlainak tuahtu bur pawl le burpak pawl hrangah tuah dan ꠘha pawl le dan tuahnak pawl hrangah felfai ih dik zetmi cazin pawl a ꠘul asi. Mipum cazin cun nan ꠘulmi rampi ih tuah leh dingmi pawl ngankhum theinak dingah asi.

(7) Hi mipum cazin laknak ah kan ꠘuan tlang aꠞul maw si?

Asi ko – Nannah thawng kan ꠘuan tlang aꠞul. Mipum cazin pakhat cun zohmuahhmuah cazin lak ding asi. Zohꠘhimnak ding menmen ih cazin lak ding asi lo. Veng/khuate bur tiang ih cazin pawl ngah theinak ding lamzin cu mipum cazin lawng hi asi. Rampi ih tuah leh dingmi pawl ngannak ih a thupi mi ꠘhawngawk dan pawl, fimthiamnak dinhmun, rualbanlo pawl, hna ꠘuan nei dinhmun, nau neih dan, siat ni tawn dan pawl le bawmnak dawn dan dinhmun pawl cu khuate hmun tiangin a theih theih ding asi. Curuangah cazin latu zirhtu/zirhtu nu pawl thawng ꠘuan tlang dingin le felfai ih dik zet mi cazin pawl pe cio dingin kan lo fawrh duh asi.

Hminsinsin... Senpi tlangsuak ih nemhngnek mi mipum cazin dan cun a lo humhim

ding asi. Hi dan vekin Myanmar ram sung umtu cun cazin latu pawl ih thusuhmi pawl sawnsal aꠞul. Nan pekmi thuhla pawl cu dan in a lo thuh sak ding tin thukamnak kan lo pe asi. Mipum cazin ih ngahmi thuhla pawl cu cazin tuahnak lawngih hman ding asi ruangah zovek bulpak pakhatkhat ih thuhla pawl theih nak dingah asilo ti kan lo sim bet duh asi.

(8) Kan inn thlengtu mipum cazin zung hna ṭuantu pawl ansi ti ziang tin kan thei thei ding?

Mipum cazin latu ansi ti a hnuailam thuhla pawl in a theih theih asi.

(1) Cazin latu sinak card

(2) Mipum cazin hmingsinnak ummi cazin latu uniform

(3) Mipum cazin thusuhnak pawl kengtu

(4) (A3) cahnah tiat hmun zuk pakhat le

(5) Atamsawnah cazin latu pawl cu nan veng/khua upa pawl thawng an feh tlang ti hmuh a theih ding asi.

Nan umnak hmun ih tlawng zirhtu pawl cu cazin latu ding pawl ansi. Cazin lak hlanah ṭuanvo neitu veng/khua upa pawl in cazin latu pawl thawn theihternak an lo neih sak ding asi.

(9) Mipum cazin ah zo pawl ngankhum ansi ding?

2014 March (29) zanah Myanmar ram sungih umtu zaten rammi sinak, miphun sinak, nauhak upa le nuntlandan dinhmun thleidannak um lawng cazin ngankhum ding asi. Cazin lak tikah innsungsang menmen umtu pawl lawng siloin sizung pawl, hotel pawl, hngakṭah tlawng pawl, palik le ralkap leng pawl, phungki tlawng pawl, ralrelhnak hmun ih umtu pawl le umnak felfai neilotu pawl timi mipum bur pawl khal lak ansi ding.

(10) Hi mipum cazin ih ngankhum si tenten dingin ziangmi tuah aṭul?

Mipum cazin latu ding pawl in hmun zuk pawl an suai ṭheh zo asi. Myanmar ram sungih veng le khuate hmun tinah laknak hmun zuk suaiih timlamawknak neih zo asi. Ramsung hmun tinkim huap thei dingin zuk pawl hman ding asi. Mipum cazin lak hlan ni 3 duh ah hmun zuk pakhat ih um innsungsang cazin pawl zohfelsal ding asi. Cazin lak ngaingai can ah hmun zuk pakhat ciar ih innsungsang zaten lak ansi/silo zohfelsal rero ding asi. April 10 tiang cazin laknak ah na innsungsang atel hrih lo asilen mai veng/khua upa pawl theiher aṭul silole peng mipum cazin zungih thanmi fawn nambat ah theiher aṭul asi. Cazin la dingin cazin latu pakhat nan umnak hmunah thlah dingin an lo tawlrel sak ding asi. Na innsungsang cazin lak zo asi ti theihtheihnak ah hmingsinnak card cu na inn sangka hmaiah ben ding asi.

(11) Mipum cazin laknak ih kan pek mi thuhla pawl siahkawnnak hrangah le ṭuanvo neitu pawl ih aziizunak hrangah hman asilo ding ti ziangtin kan thei thei dan ding?

Senpi tlangsuak nemhnetih thanmi mipum cazin dan pawl cu bulpak pakhat ciar ih thuhla pawl thuh sak ding asi tin thukamnak pek zo asi. Mipum cazin bawi zate lak ngahmi cazin pawl cu dan vekin thuh sak ding asi. Senpitha hruaitu zung hna ṭuantu pawl khal in ṭuanvo lak sungih cazin lakmi pawl zo hnen hmannah theih ter asi lo ding tin lungkim tlangnak sign ngan zo asi. Mipum cazin dan vekin ṭuanvo neitu silo midang pakhatkhat hnenah siseh, bur (acozah zung pawl tel in) siseh mipum cazin ih ngahmi bulpak pakhat ciar ih thuhla pawl zoh sian asilo. A dang acozah bur pawl khalin mipum cazin lakmi mipakhat ciar ih thuhla pawl zoh sian asilo. Lakmi thuhla pawl than ding asilo. Mipum cazin dan a pahbal ti hmuh asilen cazin latu (silole) zung hna ṭuantu pawl sumpai (silole) thawngthlak (silole) a pahnih in tuar ter ding asi.

(12) Ziangruangah kan hminpumin sim aṭul nak?

Senpitha hruaitu zungin innsang sungtel zate hmin pawl cu mipum cazin lak zo asi tiih hminsinnak card in a dik maw dik lo a zohfel ding asi. Mipum cazin ah innsang tel zate cu cazin lak dingah le ngaingai ih lak dingmi pawl ngankhum asi maw silo theihfiangnak dingih hmin suhnak asi. Na innsungsang cazin lak fel hnuah nangmai bulpak thuhla pawl dik dingin hmin pawl cu cet in a hmu thei lo. Netabik cazin tuah canah innsungsang pawl ih thuhla pawl cu hmin tel loin cazin lawngih thleng ding asi. Curuangah thleng sal ding cazin pawl le innsang pakhat ih silole dunglam thu pawl zohsal theih asi nawn lo.

(13) Mipum cazin thusuhnak pawl cu ziangmi ṭong in tuah ansi?

Mipum cazin thusuhnak pawl cu kawṭ ṭongin tuah asi. Ramdang mi pawl cu cazin laknak ah mirang ṭongin tuah ding asi. Cazin latu pawl cu nan umnak hmun ṭong a thiam aṭul. Kawhmmuhnak kut kait ca sungah a thupimi theih ṭul hrekkhat pawl cu nan ṭongin tuah ding asi ruangah thusuhnak pawl simfiangnak ah semrem zetmi si aṭul.

(14) Thusuhnak pungsan ngannak ziang tluk a rei ding?

Thusuhmi sawnsalnak cu a tlangpi thu in minute (25) hrawng a rei ding. March ni (29) zan ah na innsungsang ih mipum um zat parah ṭhumaw in can rei le rei lo a theih theih ding.

(15) Thusuhmi pawl mahten ngan a theih maw?

A theih lo. Thusuhmi pungsan ngan rang thei dingin cazin latu pawl cu ahleice ih zirh zo mi ansi. Zirh ðeh zo mi cazin latu pawl lawngin thusuhnak pungsan a ngankhum ding asi.

(16) Kan innsungang thuhla pawl cu mipum cazin zungah mahten kuat a theih maw?

A theih lo. Thusuhnak pungsan pawl cu cazin latu pawl rori in mipum cazin zungah an ap ding asi. ðuanvo pekmi ansi ruangah an mah rori in ðuanvo an la ðeh ding asi.

(17) Mipum cazin latu pawl cu innsung kan lut ter kem?

Innsang pakhat ih cazin lak can cu malte a rei thei ruangah cazin latu pawl cu thei tawkih rak zoh ða dingin zangfah kan lo dil. Cazin latu pawl thusuhnak pungsan ngan ðeh ih nan inn ihsin an suah hlan ah cazin pawl a famkim maw, kim lo zohfel sal ding asi. Innsung na luh sian lo asilen inn lengah thusuhnak pawl sawn sal theih asi. A cang thei asilen cazin latu pawl hrang ca ngannak ding hmun tawrel sak thei a ða zet ding.

(18) Thusuhnak pawl cu Internet (Online) ihsin ngan a theih maw?

A theih lo. Thusuhnak pawl cu bikhiah nak hmuni leiram hminsinnak pawl thawn pehtleih aw asi ruangah thusuhnak ca lawngin cazin ngankhum ding asi.

(19) Thusuhnak pungsan cu website ta lain mahten ngan a theih maw?

A theih lo. Zuklatu (Scan) thawn awlsamten thuhla pawl hawl thei ding hrangah thusutnak pawl cu hminsinnak (barcode) tuah asi. Website ih lakmi thusuhnak pungsan pawl ah barcode famkim ten atel lo ruangah mipum cazin thusuhnak

pungsan cu website ih lak a ngah lo. Thusuhnak pungsan barcode pawl cu bikhiahnak hmun pawl thawn pehtleih ding asi. Hi dan in cazin dik pawl ngah dingin a bawm thei ding asi.

(20) Mipum cazin lak can ah kum upa pawl umnak hmun silole hotel silole pawlkawm pakhatkhat ih um asilen ziangtin asi ding?

Atu lak mi mipum cazin cu innsungsang thu suhnak le pawlkawm thu sutnak tin pungsan pahnih hman ding asi. Innsungsang thu suhnak pungsan cu innsang menmen hrangah asiih pawlkawm thu suhnak pungsan cu pawlkawm, sizung, thawnginn, hotel, phungki tlawng timi bur ih umtu pawl hrangah asi. Curuangah umnak hmun ihzirin cazin lak ding asi.

(21) Ralrelhnak hmunah rak thleng tasehla mipum cazin ah lak thotho kan si kem?

Si, lak ding asi. Myanmar ram sung umtu zaten (ralrelhnak hmuni umtu zate tel in) cazin lak theh ding asi. Myanmar ram umtu zate huap thei dingin ralrelhnak hmun ih thuneitu pawl thawn kawmkhawm ih tawlrel ding asi.

(22) March (29) zan ah ramleng rak um tasehla cazin lak kan si kem?

Si, lak kan si ding. Mipum cazin lak zan ih ramleng a thlengtu innsungsang sungtel pawl khal mipum cazin lak ding asi. Dan sungin siseh, dan pahbal in siseh ramdang fehtu zaten cazin lak ansi ding.

(23) March (29) zan innsungsang mikhual neih asilen kan innsungsang mipum cazin ah siar cih ansi kem?

March (29) zan na inn ah zovek an um asikhallen mipum cazin lak ansi ding. March (29) zan ah hnaṭuannak hmuni umtu, lamlak ih umtu, puai tuahnak hmuni umtu zaten March (30) inn an ra thlensal tikah cui pawl cu an mai innsungsang cio ah mipum cazin lak ding asi.

(24) Innsungsang tel lomi mipakhat inn ih a riah tikah tlaitluan ih umtu vekin cazin lak asi kem?

March (29) zan ah innsungsang cazin ih tel/tel lo sut theh hnu lawngah cazin lak ding asi. March (29) zan ah amai innsungsang sungtel silotu cu cazin lak lo ding asi.

(25) Ramdang mi sitasehla mipum cazin lak kan si kem?

Si, lak kan si ding. Rammi siseh, ramdangmi siseh Myanmar ram sung umtu zaten innsungsang silole pawlkawm silole ralrelhnak hmun ih umtu pawl zaten mipum cazin lak theh ding asi.

(26) 2014 mipum cazin ngahmi thuhla pawl cu ziangtikah senpi hnen thansal asi ding?

Mipum cazin ngah netabik thuhla pawl cu 2015 ih ahmaisa thla li nak ah than fel ding asi ih cazin ngah tlangpi cu 2014 August thla sungah than ding asi.

(27) Mipum cazin ngahmi thuhla pawl than dingin ziangruangah can saupi lak aꝑul?

Innkhi Tang (11) hrawngih ummi bulpal pakhat ciar thuhla pawl lak ding asi. Himi thuhla pawl kawmkhawm dingin le cazin tuah dingin can rei lak aꝑul. Senpi pawl theithiam awl thei dingin cazin zohfelnak, thlirsalnak pawl tuah hnu lawngih thansal ding asi ruangah can lak aꝑulnak asi.

(28) Dan pahbal ih ramsung ra luttu pawl teh cazin lak ansi kem?

Ansi ding. March (29) zan Myanmar ram sungah dan sungin siseh, dan pahbal in siseh umtu zaten cazin lak theh ding asi.

(29) Ṭuanvo neitu cazin latu pawl thawn remaw lo pang sehla adang cazin latu pawl thawn cazin lak a ngah maw?

Ṭuanvo neitu cazin latu pawl ih thusuhnak pawl sawnsal a remcang lolen cazin zohfeltu pawl pehtleih in bawmnak dil theih asi.

(30) Hnenum neih asilen cazin lak cih asi kem?

Himicu a um dan dinhmun in thu a rel. Na innsang ah nanmah thawn ei tlang, in tlang, um tlangtu asiahcun innsang sungtel pakhat asi ve ruangah cazin lak ding asi. Asinan inn dangah umin nan inn ih hna ra ṭuan duak mentu asiahcun innsang sungtel ah ruat loin a hranten cazin lak ding asi.

(31) Ziangruangah pa/nu thawn apehparawmi thusuhnak sut si tuisan ih theihlar zetmi pa/nu zohawk dan (Gender) thu ziangruangah suh asi lo?

Mipa le nunau bangawk lonak a um ruangah pa/nu dan cu mailai thiamnakih ṭhenmi men asi. Pa/nu zohawk dan timi (Gender) thu cu suh lonak san asi.

(32) Miphun thawn pehparawmi thusuhnak pawl ziangruangah an sut?

Miphun pakhat ciar ih mipum umzat theihthei nak hrangah miphun thawn apehparawmi thu pawl suh asi. Myanmar ram sungah ziangvek miphun pawl an um, ziangruangah an bangaw lo ti theih a ṭul vekin miphun pawl ih ṭulsammi pawl tuah sak ding a thupi zet asi. Mipum cazin ah miphun thu sutnak pawl cu cazin thaten ngah theinak ding hrangih suhmi asi. Miphun thu suhnak thawn pehparaw

in zo cio khal mai miphun hmin cu mah rori ih sim siannak pek asi. Hnam (8) le hnamte (135) cu hmingsinnak nambat pek asiih cui (135) sungih tel lotu cun mai hnam hmin cu "a dang" timi hmingsinnak nambat a lawngnak hmun ah ngan ding asi.

(33) Innsungsang neihmi thilri thawn pehparawmi thusuhnak ziang ruangah an sut?

Nuntukhawsaknaklam dinhmun le sumpailam dinhmum thawn pehparawmi cazin pawl tuahnak ding hrangah (tahthimnakah - nuntukhawsaknaklam dinhmun cazin pawl) suh ding asi.

(34) Rualbanlo thawn pehparawmi thusuhnak pawl ziangruangah an sut?

Rualbanlo dinhmum pawl thleidan theinak ding hrangah le rualbanlo umtudan theih theih nak ding hrangah rualbanlo thawn pehparawmi cazin pawl a thupi asi. Cui cazin pawl cu an mai harhdamnak hrangih tulsammi pawl le a tlangpithu tulsammi pawl bawm thei nak ding hrangah asi.

(35) Thawnginn pawl, sizung pawl timi pawlkawm pawl ah cazin ziangtin lak asi ding?

Pawlkawm pawl asimi thawnginn, sizung le hotel pawl ah cui pawlkawm pawl ih tuanvo neitu in cazin ala ding asi. Cazin latu ih tulsammi thuhla pawl cu tuanvo neitu pawl in bawmnak pe cio dingin zangfah kan lo dil. Hotel pawl asilen mikhual pawl rammi sinak card cazin cabu cu hmangin hotel ih umtu zaten cazin lak ding asi. Pawlkawm hrangih tuah mi thusuhnak hmang in suh ding asi.

(36) Ziangvek thusuhnak pawl suh ding asi?

Mipum cazin thusuhnak pungsan ah mipum thawn ahehparawmi thusuhnak pawl pa/nu, kum, innsang dinhmum, sakhua, miphun timi thusuhnak pawl, tlaitluan umnak hmun, thawnawknak thawn pehparawmi thusuhnak pawl harhdamnaklam thawn pehparawmi thusuhnak pawl, fimthiamnaklam, hnatuannaklam, nauneihnak le siatni thawn ahehparawmi pawl ih bawmnak ngah dan dinhmum pawl suh ding asi.

(37) Mipum cazin lak zan ah khual rak tlawng asilole pawihai pakhatkhat neiin a leng rak um tasehla khuitawk ah cazin kan lut ding?

March (30) ah na inn ah um loin a dang hmum (hotel silo hmun pakhatkhat) ah zan riak loin a leng na um asilen na inn ah cazin lut ding asi. March (29) zanlam ah tumlopin Mandalay ihsin Yangon ah na tlawng thutthi ih (lamzin ah riak loin)

Yangon ah March (30) ni ah na thleng tibangtasehla mipum cazin lak zan ah Mandalay na um tin ruah ding asi. Curuangah Mandalay ih na inn ah cazin lak ding asi. Atlangpithuin mipum cazin lak zan ih khual a tlawngtu pawl cu an pawknak hmun ah cazin lak ding asi.

(38) Mipum cazin cu March (30) ni ah cazin la ding asi tin kan thei. Mipum cazin la ding veng/khua mi pakhat khat a ra asilen cazin latu dingih ṭuanvo pek mi dik tak asi thei kem?

Mipum cazin zung cun mipum cazin lak hlan ah inn le umnak hmun pawl ih cazin tuah asi. Cazin latu pawl cu bikhiahmi cazin laknak hmun pawl ih inn tin ah fehin cazin an la ding asi. Cutikah hrelhmi um lo dingih hi inn cazin pawl in a bawm ding asi. Inn cazin pawl cu mipum cazin timlamawknak hrangih lakmi cazin pawl ansi.

(39) March ni (29) inn ah umin March (30) zingpit ah khualtlawng ding kan siih mipum cazin netabik lak ding ni April ni (10) hnu lawngah inn thlengsal ding si tasehla mipum cazin ah ziangtin kan tel thei ding?

Khua lal silole peng mipum cazin bawi pawl pehtleih ih sim theih a ṭul. Khualtlawn hlan cazin latu pakhat khat nan inn ah ra in cazin thunnak ding hrang a tawrel ding asi.

(40) Mipum cazin le 2015 kum ih tuah dingmi hrilawknak puaipi ziangtin a pehtleih aw?

Mipum cazin le 2015 kum ih tuah dingmi hrilawknak puaipi a pehtleih aw lo lawlaw. Mipum cazin cu ramsung umtu pa/nu le hrihruai thleidantheinak ding hrangah asi. Ngahmi cazin pawl cu dan vekin thuh ding asi. Tiduhsancu mi pakhat ih atu thuhla pawl midang theih nak ding hrangah asilo. Curuangah anmah pawl kha meethlaktu asi tin hminsin ding asilo. Hrilawknak puaipi kawmasin, acozah silo pawlkawm pawl, phunsang tlawng pawl ih hliakhlainak tuah ding hrangah mipum cazin ngahmi thuhla pawl hman theih a si. Ukawknak hmun pakhat ih kum (18) tlun mipum cazin ngankhummi zaten meethlaktu umzat thawn amil aw maw milaw lo zohfelsal theih asi. Cuvekin hrilawknak puaipi hrang mee pe theitu zaten ngankhumnak a um maw um lo tiih zohfelnak ah khal hman theih asi.

(41) Mipum cazin le innsungasang cazin ziangtin apehtleih aw?

Mipum cazin le innsungasang cazin apehtleih aw lo. Mipum cazin cu rampi hrang ṭulsammi mipum um zat cazin pawl le senpi ṭulsammi pawl theih theinak ding hrangih ṭuan mi hna pakhat asi. Leitlun ram zaten tluk ah mipum cazin lak asi. Cazin latu pawl inn an ra thleng tikah innsungasang cazin an lo dil lo ding. Cazin

latu in 2014 March (29) zan na inn ah zo pawl an um timi lawng an lo sut ding. Himi cu bikhiah can rampi sungih mipum um zat theih nak ding hrangah asi. Mipum cazin cu ram pakhat ih mipum umzat camera thawn zuk thutthi vek khi asi.

(42) Buainak hmun hrekkhat umtu pawl ziangtin cazin an lak ding?

Mipum cazin lak can 2014 April thla ah rualremnak ngah thei ding tin ÷uanvo neitu pawl in an beisei asi. Tutiang milai lutsuak kilkhawinaklam le senpitha vuanzi zung vuanzi cun hriamhrei kai bur hotu pawl thawn tawngaw in mipum cazin thawn apehparawmi thuhla pawl simfiangnak a nei thei asi. Buainak hmun hruaitu pawl khal in nuntukhawsaknaklam a ÷hangso thei nak ding hrangah mipum cazin cu a thupi zet asi ti an thei fiang ruangah mipum cazin laknak ah tel tlang dingin thu an than cia zo asi. Myanmar ramsung hmun zate ih umtu mipum zaten le pawlkawm zaten mipum cazin laknak ah tel kim thei dingih tawlrel asi.

- Miphun pawl cu mai umnak hmuni hcazin lak ÷uanvo la cio dingin zangfah dil ding asi.
- Mipum cazin thawn apehparawmi pawl senpi hnen kau zetih theihternak pe thei dingin tawlrel zo asi. Cui hna pawl ah senpi zaten tel kim thei nak dingah le mipum cazin zaten hrangih a thupi zia theithiamnak ding hrangah ramhrin miphun ÷ong dangdang pawl thawn theihternak pe vivo dingin tawlrel asi. Cazin thun si ding cu mitin ih ÷uanvo asiihleiah felfai le dik zet mi cazin pawl pe dingah ÷uanvo kan nei cio asi ti senpi in theihfiang a÷ul.
- Peng mipum cazin kawmatti ah senpi bur umtu pawl tel cio ding asi.

2014 kum mipum le inn thuhla cazin ih suh dingmi thusuhnak (41) pawl

Mitin suh dingah -

1. Hmin
2. Innsang hotu thawng sungkhat dan
3. Pa/nu
4. Kum
5. Innsang dinhmun
6. Biaknak
7. Miphun
8. Rualbanlonak dinhmun (hmuhnak, theihnak, cangvaihnak hrang harsatnak, thluaklam)
9. Kenmi card
10. Suahnak hmun
11. Tlaitluan umnak (Khua/khuate)
12. Tlaitluan umnak hmunih um can
13. Hmun khat ihsin hmun khat ih ṭhawngawknak san
14. Tlaitluan umnak hmun thlen hlanih rak umnak (khua/khuate)
15. Ca ngan thiamnak dinhmun (ziang ṭong khalin)
16. Kai lai mi tlawng dinhmun
17. A sangbik awn mi tlawng
18. Tuihlan thla 12 sungih ṭuanmi hna
19. Pumcawmawknak hna
20. Hna ṭuannak pawlkawm ih hmin

Innsang neitu zaten suh dingmi thusuhnak pawl

21. Nau neih zat zate kawm
22. Nung dam zat
23. Thi zat
24. Netabik nau neihnak thawn pehparawmi thu pawl

Inn thuhla thawn pehparawmi thusuhnak pawl

25. Inn dinhmun
26. Neih mi inn dinhmun
27. Vanmi meisa
28. In-ti ngah thei dan dinhmun
29. Ei-in hrangih hman mi meisa
30. Dailennak inn dinhmun
31. Inn saknak ih hman bik mi thilri pawl (tluanglu, phar, zial)
32. Innsang neihmi thilri pawl (radio, tv, hri fawn, kutkaih fawn, komputer, internet bun, mawtaw (pikap/van/truck), mawtawcycle/leng 3 nei mawtaw, thirleng, lothlawhnak cet, mawtaw board, caw leng (caw/sai/rang)

Innsungsang sungtel ramdang thlengtu pawl

33. Hmin
34. Kum
35. Pa/nu
36. Feh kum
37. Fehnak ram

Tuihlan thla 12 sungih mual liamtu innsungsang sungtel pawl thuhla

38. Hmin
39. Pa/nu
40. A kum ziangzat ah a thi
41. Mual liamtu cu kum 15-49 sung asilen nau pai ruangah/nau neihnak/nau neih hnu thla 6 sung ih thi asi/silo suh ding

Cipciar ih theih bet duh asilen ...

www.dop.gov.mm

<http://myanmar.unfpa.org/census>

